

ЗАСТАРЕЛОСТ КРИВИЧНОГ ГОЊЕЊА У ПОСТУПКУ ПРЕМА МАЛОЛЕТНИКУ

Чињеница да се према малолетним учиниоцима кривичних дела може изрећи максимална казна затвора у трајању од 10 година, нема утицаја на наступање апсолутне застарелости кривичног гоњења у поступку који се води према пунолетном лицу које је у време извршења кривичног дела било малолетно, па се она рачуна према одговарајућим одредбама Кривичног законика које се примењују на све учиниоце кривичних дела.

Из образложења:

Решењем Вишег суда у Београду одбијен је предлог браниоца сада пунолетног учиниоца кривичног дела за обуставу припремног поступка због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења због кривичног дела убиство из члана 47. став 1. КЗ РС. Апелациони суд у Београду одбио је као неосновану жалбу браниоца сада пунолетног учиниоца, изјављену против првостепеног решења.

Бранилац је поднео захтев за заштиту законитости против наведених правноснажних решења због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 41. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица (у даљем тексту ЗМ) у вези са чланом 104. тачка 6. КЗ. Према ставу браниоца, у конкретном случају наступила је апсолутна застарелост кривичног гоњења, јер је против тада малолетног, а сада пунолетног учиниоца покренут кривични поступак због кривичног дела убиство из члана 47. став 1. КЗ РС, за које дело је малолетном учиниоцу могла бити изречена казна малолетничког затвора у најдужем трајању од 10 година, те да учинилац сада има 38 година и да је од извршења предметног кривичног дела прошло више од 21 године.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд је оценио као неосноване, из следећих разлога:

ЗМ не садржи посебне одредбе о застарелости кривичног гоњења малолетних учинилаца кривичних дела, нити посебне одредбе о томе садржи ОКЗ, који се примењивао у време извршења кривичног дела, а ни сада важећи Кривични законик. Одредбом члана 4 ЗМ прописано је, поред осталог, да се одредбе Кривичног законика и Законика о кривичном поступку примењују ако нису у супротности са одредбама ЗМ, а одредбом члана 40. став 3. ЗМ прописано је да суд може

пунолетном лицу које у време суђења навршило 21 годину, уместо малолетничког затвора, изрећи затвор или условну осуду.

Кривичним закоником прописане су две врсте застарелости: застарелост кривичног гођења и застарелост извршења кривичних санкција. Критеријуми за одређивање рока застарелости кривичног гођења прописани су одредбом члана 103. и 104. КЗ, а односе се на прописане казне за учињено кривично дело, па апсолутна застарелост кривичног гођења за кривично дело убиство из члана 47. став 1. КЗ РС наступа протеком 30 година од извршења кривичног дела, док се време застаревања извршења казне одређује према правноснажно изреченој казни за учињено кривично дело, што надаље значи да за застарелост извршења казне није од значаја прописана казна, већ висина изречене казне.

Имајући у виду да ЗМ предвиђа само застарелост извршења казне малолетничког затвора (члан 33. ЗМ), док у погледу осталих питања везаних за застарелост важе општа правила из одговарајућих одредаба Кривичног законика, која се примењују на све учиниоце кривичних дела, укључујући и малолетне учиниоце, те код чињенице да је кривични поступак против малолетног, сада пунолетног учиниоца у току, то је Врховни суд оценио да се у овој фази кривичног поступка може оцењивати евентуално наступање застарелости кривичног гођења, а не и наступање застарелости извршења казне, из ког разлога је захтев за заштиту законитости браниоца, којим се указује да је у односу на предметно кривично дело наступила апсолутна застарелост кривичног гођења, оцењен неоснованим.

(Из пресуде Врховног касационог суда Кзз 1422/2016 од 29.03.2017. године која је утврђена на седници Кривичног одељења Врховног касационог суда одржане 21.09.2017. године, а верификована на седници Кривичног одељења од 12.02.2018. године)